

Dam: Den Sag, som har givet mig Anledning til at begjære Ordet, er den, som er betegnet med Vindringsforslaget Nr. 186, og som har til Overskrift: „Eil Undersøgelse af de stedlige Forhold med Hensyn til Anlæg af Udsørfels- og Tilflugtshavne paa Vestkysten af Sjælland, i det nordlige Skatteagat og paa Bornholm“. Da jeg vistnok tør sige, at jeg saa fuldt som Noget har haft min Del baade i, at dette Forslag tidligere er kommet frem, og ogsaa i, at det nu igjen er optaget paa nærværende Finantslovsforslag, vil det vistnok findes at være i sin Orden, at jeg tillader mig at udtale mig i den Retning for efter Gode at forsvare dette Vindringsforslag. Jeg skal tillade mig at tale noget om Vesterhavet og Østersøen. Det har glædet mig, at flere ærede Medlemmer have taget Ordet for denne Sag, og særlig skal jeg sige, at det meget glædede mig, at det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 2den Valgkreds (Naberg), min anden ærede Sidemand til Høire, har udtalt sig vedrørende Sjællands Vestkyst, da det vistnok tør siges og forudsættes, at dette ærede Medlem har en betydelig Sagskundskab til denne Del af Landet. Gjennem Aarhundreder har jo Søfader og Strandingen gaaet deres vænte Gang paa Sjællands Vestkyst; men det maa erindres, at Forholdene der med Hensyn til Kystens Beskaffenhed ere saa forskellige, at man kun med store Omkostninger kan tilvejebringe en Havn der. Det er jo imidlertid en Kjendsgjerning, at lige fra Esbjerg op til Stagens Rev findes ingen Skibshavn, der kan omtales som brugelig for den større Fart, den, som gaar ud over, hvad der henhører til Fiskeriet, og selv hvad Fiskerihavnene angaar, tør det vistnok siges, at ogsaa i den Henseende findes der meget faa, som tilfulde fyldestgjøre deres Op-gave. Med Hensyn til Belysningen — jeg figter her til Fyrtaarnene — har Vestkysten jo ogsaa i mange Aarhundreder været meget tarvelig betjent. Først i de sidste Mennefsalder har man gjort Noget i den Retning, og det glæder mig derfor ogsaa, at der nu — i Forbigaaende sagt — paa indværende Finantslov findes opført en Post til at faae et Fyrtaarn af første Klasse ved Lodbjerg. Daade med Hensyn til Overfarten til England for vor egen Skibsfart og ogsaa med Hensyn til Tilflugten for Skibe i Almindelighed — jeg tænker her paa fremmede Nationers Skibe — vil det vistnok erkendes, at det vil være af stor Betydning at faae flere — jeg siger flere — Havne paa den lange Kyststrækning af den jydsk Halv. Om det nu skal være ved Hirtshals eller ved Vigø eller et hvilket som helst andet Sted er naturligvis Noget, som Sagkyndige maa afgjøre; men jeg tror, at Sagen er af en tilstrækkelig paatrængende Vigtighed til, at man bør have den for Die, og da den høitærede Minister udtalte, at de foreslaaede 15,000 Kr. vistnok ikke ville kunne strække til, naar man skal undersøge hele den jydsk Vest-

kyst, veed jeg ikke noget andet Raad i denne Retning, end at man bevilger en større Sum.

Med Hensyn til Bornholm og Østersøen skal jeg tillade mig at udtale endnu nogle Ord. I Rigsdagssamlingen 1880—81 har jeg udtalt mig om dette Punkt, og det turde maasse ikke være ubestemt af mig at henvise til Folketingsstænds Spalte 4736—38, hvor denne Udtalelse findes. Lovrigt tror jeg, at det ikke er aldeles overflødigt endnu at tilføje et Par Ord om denne Sag. Jeg skal da først tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at der om ganske føie Tid til Hs. Exc. Indenrigsministeren vil indkomme et Andragende med over 1000 Underkrifter fra Skibsførere og Skibschebere i forskellige Søfjæstæder og Handelspladser i Danmark. Jeg tillader mig kun at henlede Opmærksomheden derpaa, for at det kan blive taget i tilbørlig Betragtning. Østersøen er vistnok, tør jeg sige, næstefter det store Atlanterhav og Middelhavet, et af de farvande, der stærkest befares af Skibe. Man beregner, at der aarlig passerer Bornholm mellem 50,000 og 100,000 Skibe. Det er vansteltigt at sige Tallet med Bestemthed; thi i saa Henseende haves der jo ikke statistiske Kjendsgjerninger. Men at Tallet paa disse Skibe maa være meget betydeligt, tror jeg fremlyser deraf, at der forefalder en saa stor Mængde Strandingen ved Bornholms Kyster. Jeg skal i den Retning tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at der i det 20aarige Tidrum fra 1858—77 er strandet paa Bornholms Kyster 242 Skibe — i Gjennemsnit altsaa 12 om Aaret eller en Stranding hver 38te Dag, altsaa tilnærmelsesvis en Stranding om Maanedet. Ved alle disse 242 Strandingen er der reddet Mandskab, faaledes nemlig, at alt Mandskabet er reddet fra de 227 Skibe, medens der kun delvis er reddet Mandskab fra de 15. Jeg skal dog ogsaa i Forbindelse hermed tillade mig at bemærke, at Tallet paa det reddede Skibsmandskab er 356 Mand. De fleste Strandingen ere faldne mellem Dueodde og Snogebæk paa Bornholms Østkyst, nemlig ca. 13 Strandingen pr. Kvartmil af Kysten i disse 20 Aar, hvilket synes at være et meget betydeligt Tal. Det Tab af Skibe og Gods, som derved er forarsaget, har jeg hørt anslaaet til en Værdi af omtrent 10 Millioner Kr. — Jeg skal nu dernæst tillade mig nogle Bemærkninger om Østersøen i det Hele. Jeg skal da først gøre den Meddelelse, at Gulland, som ikke er nær saa gunstig tillet som Bornholm med Hensyn til Havne, allerede ved en By, der kaldes Sletø, har en Nød- eller Tilflugtshavn, som besøger Meget udover Dens eget Forbrug med Hensyn til Indsørfel og Udsørfel og er særlig beregnet paa Havari eller Desl. af større Skibe. Hlad er ogsaa en Havn, som i flere Retninger har Betingelserne for at være en Nødhavn i Østersøen. Men det burde dog maasse bemærkes, at